Bediüzzaman Said Nursî’den M.Kemal’e; “Napolyon’u örnek alma!”

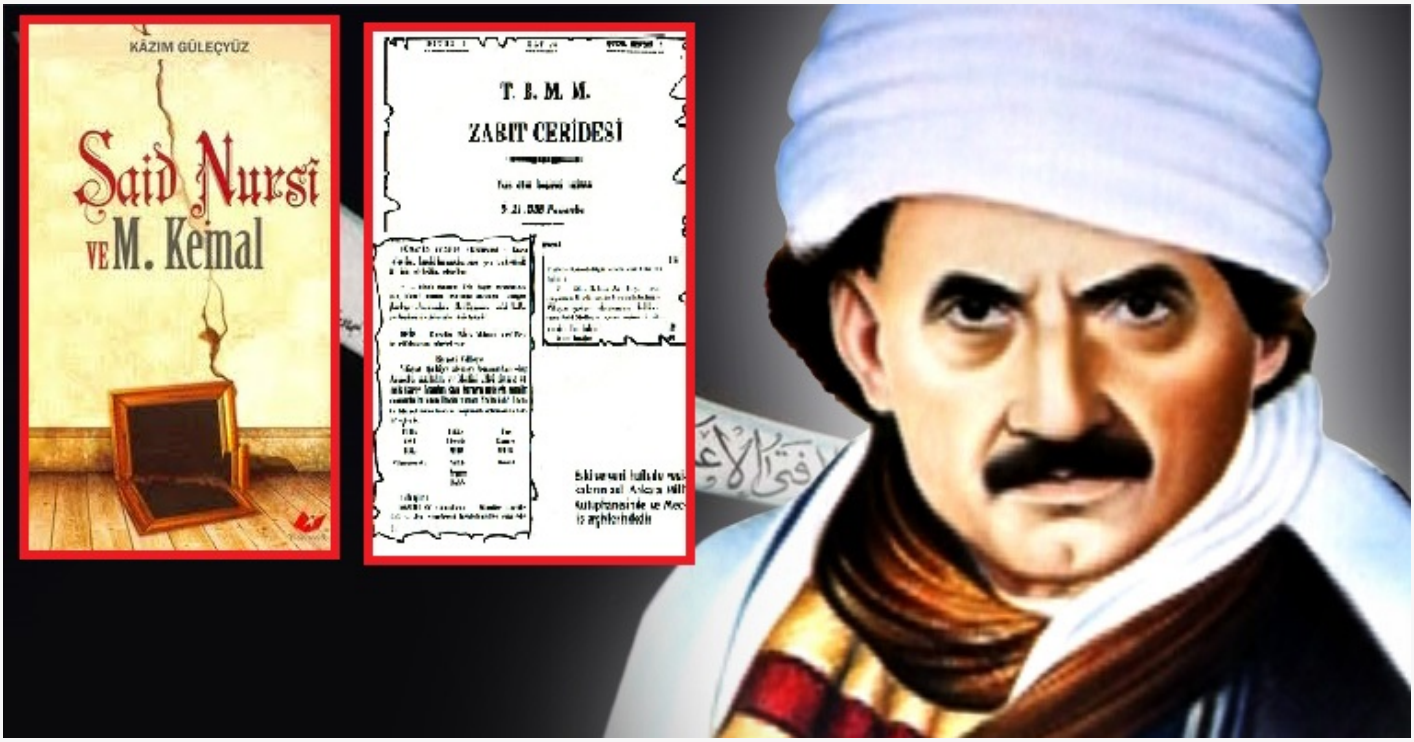

Ve o cümlede Said Nursî, M. Kemal’e; Napolyon’a değil, Selâhaddin Eyyubi gibi İslâm kahramanlarına tâbi olması tavsiyesinde bulunuyor.
Bediüzzaman’ın milletvekillerine dağıttığı beyanname ile, daha önce, o zaman Meclis Başkanı olan M. Kemal’e verdiği söylenen mektubun giriş ve hitap cümleleri dışında aynı içeriğe sahip olduğu ortaya çıkarken, mektupta beyannameden farklı olarak fazladan bir cümlenin yer aldığı görülüyor.

Ve o cümlede Said Nursî, M. Kemal’e; Napolyon’a değil, Selâhaddin Eyyubi gibi İslâm kahramanlarına tâbi olması tavsiyesinde bulunuyor.

Neden Napolyon? Bunun sebepleri var.

Lord Kinross’un yazdığına göre M. Kemal bilhassa gençliğinde Napolyon’la ilgili kitaplar okumaya merak sarmış ve ondan çok etkilenmiş.

Daha sonra Napolyon’la ilgili eleştirel yorumlarda bulunmuş olması, hem bu etkilenmeyi kamufle etme amacının, hem de kendisini Bediüzzaman’ın uyarısına muhatap saymama psikolojisinin bir dışavurumu olabilir mi, bilemiyoruz.

Bir diğer nokta, beslendiği ideolojik kaynaklara bağlı olarak, M. Kemal’in 1789’daki Fransız İhtilâlinden de ciddî şekilde etkilenmiş olması.

Kemalizm’in umdelerini oluşturan altı okun,, özellikle laiklik ve milliyetçilik ilkeleri ile, bunların jakoben yöntemlerle dayatılıp dikte edilmesinde Fransız devriminin örnek alındığı aşikâr.

Bu etkilenme o dereceye vardı ki, Türkiye’deki laikçi uygulama, ilham kaynağı olan Fransa’yı bile fersah fersah gerilerde bırakmış durumda.

Bunun en tipik örneği, başörtüsü yasağı.

Fransa’da Sarkozy devlet ilk ve ortaokullarıyla sınırlı olarak yasağı gündeme getirinceye kadar başörtüsü sınırsız bir

serbestliğe sahip iken, bizde işin nerelere götürüldüğünü birlikte yaşadık.

Gerçek şu ki, cumhuriyetin ilân ediliş yöntemi de, sonrasında cumhuriyet adına kurulan dikta rejiminin niteliği ve uygulamaları da, ilhamı jakoben ve dayatmacı Fransız modelinden almış.

1918'de bir Osmanlı subayı iken tedavi için gittiği Viyana-Karlsbad'da bir akşam yemeğinden sonra cereyan eden sohbette, yandaki dans salonunda smokinli erkeklerle fourstep dansı yapan "gayet zarif, lâtif birkaç genç kadın"dan bahis açan M. Kemal'in, bu hayat tarzının bize nasıl taşınabileceğine dair sözleri konuyu tamamlıyor:

"Benim elime büyük bir salâhiyet ve kudret geçerse, ben hayat-ı içtimaiyemizde arzu edilen inkılâbı bir anda bir 'coup' (darbe) ile tatbik edeceğimi zannederim. Zira ben, bazıları gibi, efkâr-ı ulemayı (âlimlerin fikirlerini) yavaş yavaş benim tasavvuratım derecesinde tasavvur ve tefekkür etmeye alıştırmak suretiyle bu işin yapılacağını kabul etmiyorum ve böyle harekete ruhum isyan ediyor. Velhasıl netice: Bu kadın meselesinde cesur olalım. Vesveseyi bırakalım... Açılsınlar." (Afet İnan, Karlsbad Hatıraları, s. 22)

Nitekim o büyük salâhiyet ve kudreti eline geçirdikten sonra, düşüncelerini dediği tarzda, yani darbe yöntemiyle birer birer tatbik sahasına koydu. Cumhuriyeti bile emrivaki tarzında ilân etti. "İlke ve inkılâplar" kalıbıyla ifade edilegelen icraatlar ise, çok partili demokrasiye geçildikten sonra da darbelerle korunmaya çalışıldı.

İkinci Meşrutiyet sonrasında dönemin gazetelerini, "Taşrayı İstanbul'a ve İstanbul'u Avrupa'ya kıyas ederek efkâr-ı umumiyeyi (kamuoyunu) bataklığa düşürdünüz." diye eleştirirken, "Elifba okumayan çocuğa felsefe-i tabiiye (tabiat felsefesi) dersi verilmez. Ve erkeğe tiyatrocu karı libası yakışmaz." örneklerini veren Bediüzzaman, konuyla ilgili açıklamalarını şu sonuca bağlıyor:

"Avrupa'nın hissiyatı İstanbul'da tatbik olunmaz. Akvamın ihtilâfı (kavimler arasındaki farklılıklar), mekânların ve aktarın (devirlerin) tehalüfü (farklılığı), zamanların ve asırların ihtilâfı gibidir. Birinin libası (elbisesi), ötekinin endamına gelmez. Demek Fransız İhtilâli bize tamamen hareket düsturu olamaz." (Bediüzzaman Said Nursî, Eski Said Dönemi Eserleri, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2009, s. 124-125.)

İşte M. Kemal'e yapılan "Napolyon'u örnek alma" uyarısının arka planı tâ buralara dayanıyor.

SELÂHADDİN EYYÛBÎ

Said Nursî, M. Kemal'e, "Napolyon'u değil, onu örnek al!" dediği İslâm kahramanı, Kudüs fatihi Selâhaddin Eyyubi'yi eserlerinin farklı yerlerinde de sık sık takdirle zikreder.

İstiklâl şairi Akif'in de "Çanakkale Şehitleri" şiirinde "Şarkın sevgili sultanı" olarak andığı bu büyük insanı ne yazık ki yeterince tanımıyoruz.

Oysa onun şahsiyetinde bütün nesillerin örnek alması gereken çok güzel hasletler mevcut.

Bediüzzaman'ın "ittihad-ı İslâm'daki selefleri" arasında saydığı Namık Kemal'in Selâhaddin Eyyubi için yazdığı biyografiden bazı örnekler:

* Bundan 700 sene evvel vücuda geldi. Ve zuhuru, İslâm ahlâkının bozulması cihetiyle zulüm ateşinin Asya'yı harap ettiği zamanlara tesadüf etti. Bununla beraber, hareketi o derece hakîmâne ve adaletperverânedir ki, bugünkü zamanda, hatta bundan 700 sene sonra yeniden hayata gelerek bir hükümetin başına geçmiş olsa, yine vaktinin en büyük padişahlarından biri olabilir.

* Çünkü hükümetin asıl gayesini müdrik olduğu gibi, görev ifasını insanlık gereklerinin en önceliklisi olarak bildiğinden, tam bir mücahede ile nefsanî arzularının tamamına galebe ederek, saltanat tahtında bir mücessem adalet kesilmişti.

* Makam ve ikbalin gereklerinden sayılan gurur ve kibirden o derece nefsini tecrit etmişti ki, hiçbir tavrında, hatta elbisesinde bile, adalet bayrağı altında himayesine sığınan fertlerden fark olunmaz; kibarlık ve vakarı ile müşfik muamelelerine bakılınca, tebaası arasındaki bir sultan değil, akrabası içindeki bir aile reisi sanılırdı.

* Himmetini en ziyade af ve merhamete sarf ettiği için, en büyük tehlikeler içinde ve en mühim hadiselerle uğraştığı zamanlarda yine mazlumların feryadına yetişmekten uzak kalmadı.

* Akkâ kuşatmasında bir gün harp hazırlıkları ile çok meşgulken çadırının kapısında yardım isteyen bir kadının, ondan aldığı, “Yarın gelsin, işini görürüz.” cevabı üzerine, “Madem Allah’ın kullarını yarına salarsın, niçin üzerimizde sultanlık iddia ediyorsun ve memleket fethiyle uğraşıyorsun?” diye feryat ettiğini işitince, derhal harp tedbirlerine ara verip çadırından çıkarak o mazlume kadının işini gördü ve hakkını verdi.

* Bir sebepten dolayı kendisini şeriat mahkemesine davet eden bir Ermeni ile yan yana ayakta durarak muhakeme olunduktan ve davasını kazandıktan sonra “Allah’ın emirlerine itaatime gösterdiğin güvenin mükâfatıdır.” diyerek hasmına birçok ikram ve ihsanlarda bulundu.

(Münazarat’taki, “Medar-ı fahriniz olan Selâhaddin Eyyubi’nin miskin bir Hristiyan ile murafaası” ifadesiyle kast edilen olay bu olsa gerek.)

* İslâmdan olan rakipleri şöyle dursun; anlaşmaların bozulmasını vecibe sayan ve ellerine geçirdikleri Müslümanların idamını büyük sevap hükmünde tutan Haçlılara karşı misilleme ve intikam gibi muamelelere tenezzül etmeyip, hasmâne hareketlerinde dahi şeriat-ı Muhammediyenin (asm) adl ü ihsanından asla ayrılmadı.

* Mülkünün gelirleri dışında Fatımiye hilâfeti, Atabey saltanatı ve Kudüs hükümeti gibi üç büyük devletin birkaç asırdır çalışa çalışa biriktirdikleri hazinelere malik olduğu hâlde, bütün ömründe askerce geçinerek, zarurî ihtiyaçlar ve harp âletlerinden başka bir şeye para harcamamışken, vefat ettiğinde bir altın ile bir gümüş sikkeden başka bir şey bırakmadı. Hatta Akkâ’nın imdadına geldiği zaman on bin ata malik olduğu hâlde, fazla cömertliği neticesinde, arası bir ay geçer geçmez binecek hayvan bulamadı.

* Askerliğe gelince, Selâhaddin, iftihar vesilesi olan başarılarında insan kudreti sınırlarının en son noktasına kadar varan kahramanlardandır.

Evet, hayatı birçok sinema filmine de konu olan Eyyubi’nin saymakla bitmeyen ve örnek alınması gereken yüksek seciye ve hasletlerinden bazıları bunlar. Devamı, Namık Kemal’in kaleme aldığı söz konusu kitapçıkta.

Ayrıca ayrıntılı bilgi için;

Yeni Asya Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Kâzım Güleçyüz’ün “Saîd Nursi ve M. Kemal” isimli kitabından istifade edebilirsiniz.